

Tentoonstelling van Oud Meubelbeslag in het Prinsessehof

Belangwekkend overzicht van stijlontwikkeling

Toen ik een kennis zei, dat ik dit jaar gedurende den zomer in de beneden-voorzaal van het Prinsessehof te Leeuwarden een tentoonstelling zou houden van meubelbeslag, zag ik een glimlach over zijn gezicht gaan en begreep ik, dat in zijn brein de gedachte flitste „hoe zou een partijtje oud meubelbeslag voor een kunstzinnig beschouwer belangwekkend genoeg kunnen zijn om er een aparten gang voor naar het Prinsessehof te maken?”

Ik ben overtuigd, dat zoodra hij dit artikeltje over deze tentoonstelling leest, hij den gang zal maken en ik verheug mij er nu reeds op zijn oordeel daarna nog eens te vernemen.

Wat is de bedoeling van de opstelling van deze fragmenten? Niets meer of minder dan in een klein bestek een overzicht van de stijlontwikkeling te geven van een zeer belangrijk onderdeel van onze oude meubelkunst gedurende verschillende eeuwen en tevens een inzicht in het oude kunsthandwerk van het geelgietersbedrijf. Als zoodanig zijn de tentoongestelde voorwerpen niet geheel beperkt tot koper-meubelbeslag, doch zijn er aanverwante stukken aan toegevoegd. Eensdeels is dit koper of bronsbeslag dat deel uitgemaakt heeft van oude deuren, betimmeringen en diverse kunstnijverheidsvoorwerpen, anderdeels is dit ijzeren meubelbeslag, terwijl ook enkele typische voorwerpen, waarvan de herkomst uit oude Leeuwarder geelgieters-bedrijven vaststaat, mede in deze tentoonstelling zijn opgenomen.

Beginnende bij den raamwand het verst van den ingang, zien wij tegen den wand een bronzen leeuwepkop met ring, die vroeger in Romeinschen of vroeg Romaanschen tijd 'n deur moet hebben gesierd. Het voorwerp schijnt in ons land te zijn opgegraven. Het is merkwaardig hoe dit ornament over onzen geheelen aardbol verspreid is geweest en hoe het zich gedurende bijna 20 eeuwen heeft kunnen handhaven. Een bronzen deurversiering van Chineesche herkomst, de bronzen waterspuier van de Leeuwarder Vischmarkt van 1634 en een paar deurknoppen uit de 18e of 19e eeuw, alle op deze tentoonstelling aanwezig, bewijzen ons dit. (Zie afbeelding).

Het bronzen Romaansche Crucifix, het rood koperen Gothische hengsel van een waschketel en enkele soortgelijke van oude geelgieters afkomstige voorwerpen zijn goede voorbeelden van deze oude kunstnijverheid. Dat uit deze vroege tijden geen bronzen meubelbeslag kan worden getoond, spreekt wel van zelf omdat de meubels vóór en uit de 16e eeuw, voor zoover ze metaal-beslag droegen, speciaal versierd waren met ijzer. Eenige fraai Gothische stukken meubelbeslag in ijzer zijn dan ook hier te zien.

De hierbij aansluitende groep laat ons brons-beslag zien van Renaissance meubels uit het laatst van de 16e en speciaal uit de 17e eeuw. De hierbij afgebeelde bronzen slotplaten hebben zeker eens vroeg 17e eeuwse kleerenkisten van Camfer- of ander exotisch hout gesierd. Het interessante met vruchtrossen versierde beslag hier aanwezig sierde eens een 17e eeuwsch Vlaamsch meubel, evenals de daarbij liggende slotplaat.

De beslagen met typisch 17e eeuwsch kwabornament en die met fraai uitgezaagde Renaissance ornamenten zijn zeker van oud-Hollandsche meubels afkomstig. De deurknoppen, kloppers, schellen, hengsels, tap- en andere kranen en allerlei koperen ornamentjes van oude klokken, kistjes en diverse kleinmeubels laten ons zien welk een groote rol de geelgieter in onze gouden eeuw vervulde bij de versiering van meubilair in den meest uitgebreiden zin.

De hierbij aansluitende groep heeft zeker wel een buitengewoon sprekend Hollandsch karakter; ze omvat namelijk een paar voorbeelden van bijbel-beslag. De Staten-vertaling van het Boek der Boeken bracht de behoefte aan reuzen-banden, die alleen door haken en hoeken van zeer massief gehalte in hun verband konden worden gehouden.

Een Staten-Bijbel van 1643 en het typisch, hierbij afgebeelde, getorste bijbelbeslag kunnen ons eenig idee geven van dit voor de eeuwen gemaakte forsche werk.

In de 17e eeuw kon Nederland zich nog de luxe permitteeren er een eigen stijl op na te houden. De kisten, kasten en verdere meubels uit die dagen, versierd naar de mode, die nog onder de benaming Hollandsche Renaissance bekend is, zijn gemakkelijk te onderscheiden van die der overige landen.

Ons land moge daarbij door andere, speciaal Italië en Vlaanderen, beïnvloed zijn, op zijn beurt wist het zelf weer andere, speciaal Noord-Duitschland en Scandinavië en in het algemeen daar, waar zijn handelsinvloed merkbaar was, tot voorbeeld te strekken.

In het laatst van de 17e en speciaal in de 18e eeuw werd dit anders. Nederland kon geen eerste viool meer spelen, kwam op het tweede plan en begon den smaak, de mode van anderen na te volgen.

Reeds onder Lodewijk XIV in het laatste kwart van de 17e en in het eerste kwart van de 18e eeuw begon dat en zien wij onze architecten en sierkunstenaars geheel aan den leiband loopen van de Fransche mode-kunstenaars. Daniël Marot, de Fransche architect in dienst van de Oranjes, drukte zijn stempel op een groot deel van onze bouw- en sierkunst; dat dit ook in Friesland in zeer sterke mate het geval was, blijkt gemakkelijk uit de oude binnenversiering van deuren, betimmeringen, schoorsteenmantels enz. enz. door den bouwmeester van H.H. Maria Louisa van Hessen Cassel, douairière van den Frieschen Stadhouders Johan Willem Friso — Anthonius Coulon — in het Princessehof in 1731 aangebracht.

Typisch voorbeeld tevens, hoe in Friesland de navolging der Fransche en andere stijlen meest in een zeer langzaam tempo doordrong. In 1715 toch was Lodewijk XIV reeds gestorven en zien wij in Frankrijk den zgn. Regence-stijl ontstaan, gedurende het regentschap van den hertog van Orleans (1715—1723), terwijl gedurende den tijd van de regeering van Lodewijk XV, die in 1723 meerderjarig werd en tot 1774 regeerde, de naar dezen Vorst genoemde of Roccoco-stijl algemeen ingang vond.

De hiernaast aansluitende groep — door de afbeelding van een paar typische Roccoco-ornamenten bij dit artikel geïllustreerd — laat ons deze luchtige, grillige, geheel op asymmetrie opgebouwde, stijl zien. Buitengewoon sierlijk en misschien wel het meest typisch Fransch, behoeft het ons niet te verwonderen, dat de nabootsing er van in ons veel nuchterder gestemde land ook grover en plomper moest zijn. Naast sierlijke modellen vindt men hier ook voorbeelden van deze meer plompe typen.

Onder zeer sterken buitenlandschen, exotischen invloed, stond ook echter deze stijl, daar waar hij ontstond en tot bloei kwam, in Frankrijk. De volgende groep laat ons dat duidelijk zien. De fantastische figuurtjes met hun punthoeden, vreemde kleeding en schoeisel en scheef getrokken oogen, de tempeltjes en andere gebouwen met hun puntaken en bochtige daklijnen, laten ons duidelijk zien, dat in het midden der 18e eeuw China met zijn belangrijken import van porcelein en andere kunstnijverheidsvoorwerpen het voorbeeld was, waarnaar de Fransche en dus de geheele Europeesche smaak zich richtte. Het was de tijd der „Chinoiseries”, merkbaar in de midden 18 eeuwsche ornamentprenten, het Meiszner-porcelein, de kleeding, de lakmeubels,

kortom in de geheele kunstnijverheid en dus ook in ons meubelbeslag, zooals bijgaande afbeelding laat zien.

Tegen het laatste kwart van de 18e eeuw; zien wij dan den naar Lodewijk XVI (1774-1792) genoemden stijl opkomen. Een teruggrijpen naar strenge antieke voorbeelden als reactie op de al te grillig geworden, bizar aandoende, Roccoco-ornamentiek.

De ramskoppen passen nog in het kader van den Lodewijk XV-stijl, de strenge rechte en rechthoekige lijnen, de guirlandes, de medaillons met antieke koppen, de vaaspotten, dikwijls pendants-gewijze geplaatst in een streng doorgevoerde symmetrische opstelling, laten de absolute frontverandering der mode omstreeks het derde kwart der 18e eeuw duidelijk zien, ook in de tentoongestelde meubel-ornamenten. Een typisch beslag is dat met een viertal verschillende wapens of emblemen, te weten de 3 gestyleerde lelies van het Fransche wapen, de Hollandsche leeuw, de Gallische haan en de bundel van zeven pijlen, de Vereenigde Hollandsche Provinciën voorstellende. Zeker een typische combinatie uit den patriottentijd.

Het in dezen en den opvolgenden Empire-stijl (naar het Keizerschap van Napoleon I (1804-1814) aldus genoemd), geheel rechtlijnig geworden meubel met vele vlakke vakken, die als het ware om een versiering met brons, speciaal met goud verguld bronsbeslag vroegen, deed de geelgieterskunst in Frankrijk en daar waar de Fransche invloed gevolgd werd, tot buitengewone hoogte stijgen. Vele goede voorbeelden op de tentoonstelling en de hierbij gevoegde afbeelding van eenige Empire-ornamenten laten ons dit zien.

De hierna komende stijlen uit de eerste helft der 19e eeuw door ons meest samengevat onder den verzamelnaam Biedermeier-stijl, worden in Frankrijk naar de verschillende regeeringen aangeduid als de tijd van het herstel van het Koningschap „Restauration“ (Lodewijk XVIII 1814—1824, Charles X 1824—1830 en Louis Philippe (1830—1848), evenals de overgangstijd tusschen Lodewijk XVI en Napoleon I (1792—1804) daar gewoonlijk als „style Directoire“ wordt aangeduid.

Ook van deze vroeg 19e eeuwse stijlen zijn interessante stukjes op de tentoonstelling te zien. Een slot-plaat van een kabinet vertoont het Amerikaansche wapen; het meubel dateerde dus uit den tijd waarin de onafhankelijk-verklaring van de Vereenigde Staten (1776) den menschen nog frisch in het geheugen stond. Verschillende stukken Empire-meubelbeslag — als koppen van dames met Egyptisch hoofdtooisel — sfinxen en dergelijke laten duidelijk uitkomen, dat ze gemaakt zijn in het begin van de 19e eeuw, toen de mode duidelijk den indruk aangaf, dien de veroveringstochten van Napoleon in Egypte op de wereld maakten. Afbeeldingen van Apollo, Artemis en andere antieke goden, figuren in Grieksche kleederdracht en allerlei mythologische voorstellingen laten de groote bewondering en navolging van de antieken duidelijk zien. Meubelbeslag met afbeeldingen van Robinson Crusoe en zijn knecht „Vrijdag“ wijzen op den indruk, dien dit kinderboek op de wereld maakte. Meisjes in Biedermeier kleederdracht met groote luifelhoeden op, die later door de Engelsche teekenaarster van kinderboeken Kate Greenaway bij voorkeur gevolgd werden, zijn typische nabootsingen van costuums uit het tweede kwart van de 19e eeuw.

Juist deze tijd met zijn zucht naar romantiek is typeerend voor dergelijke nabootsingen.

Een slot-groepje van enkele eenvoudige slotplaatjes in been, paarlemoer, zelfs in leer laten ons de nuchtere vormen van beslag zien, die in de tweede helft van de 19e eeuw op meubels werden aangebracht.

De aan het eind van deze uitstaltafel opgestelde groepen geven ter vergelijking met het Hollandsche enkele buitenlandsche typen meubelbeslag weer.

Eerst een groep uit Venetië. Het valt direct op hoeveel rijker de ornamentschat was, waarover de

kunstnijveren daar konden beschikken. Een drietal hierbij afgebeelde slotplaten met de bekende leeuwenmuil-versiering laten dit sprekend zien. De middelste is zeker in de 16e eeuw te dateren, de beide ter weerszijden in Barok-stijl van omstreeks 1700 laten niet minder duidelijk zien hoe sterk en sprekend de Italiaansche kunstnijveren dergelijke stukken wisten te versieren.

De groep daarnaast — uitgezaagd en vlak gehouden, met eenvoudig graveerwerk versierd — is typisch voor Engelsche meubeltjes uit het laatst van de 18e eeuw. Ook de op dit beslag voorkomende merken wijzen op Engelsche herkomst.

Naast dit meubelbeslag zijn zeker ook belangrijke hoeveelheden gegoten koper meubelbeslag speciaal in Lodewijk XVI-stijl uit Engeland in Nederland ingevoerd. De in het Victoria- en Albert-Museum te Londen bewaarde modelboeken van firma's uit Birmingham en nabijgelegen Engelsche fabrieksplaatsen laten dit duidelijk zien.

De hiernaast liggende groep ijzer-meubelbeslag is afkomstig van 18e eeuwse volks- en boerenmeubels uit Normandië. Ik kocht deze interessante en typische stukken eenige jaren geleden bij een ouden schrijnwerker te Blois.

De slot-afdeeling omvat koper meubel- en deur-beslag uit Noord-Duitschland, bij een ouden schrijnwerker in het Hanze-Stadje Wismar gekocht. Er zijn Roccoco-, Lodewijk VI- en Empire-stukken, die echter zeer typisch zijn voor de streek van herkomst. Een geheel andere vertolking der Fransche stijlen als die in ons land in zwang was.

Natuurlijk kon in dit korte overzicht slechts een deel van het vele typische van de vele honderden tentoongestelde voorwerpen worden weergegeven. Voor wie belangstellend is in de stijlontwikkeling van onze oude kunstnijverheidsvoorwerpen is een bezoek aan deze tentoonstelling zeer zeker de moeite wel waard.

Vele leeraren en onderwijzers van scholen te- en in de nabijheid van Leeuwarden kwamen ook reeds naar het Prinsessehof om hun leerlingen het instructieve van een dergelijke opstelling te laten zien.

Het is zeker de moeite waard om degenen, die dit goede voorbeeld nog niet gevolgd hebben, tot een dergelijk bezoek op te wekken.

NANNE OTTEMA.

Illustraties:

- 1) Diverse deurknoppen.
- 2) Getorste bijbelhaken, 17e eeuw.
- 3) Lodewijk XV- of Roccoco-stijl.
- 4) Vroeg 17e eeuwsch kistbeslag.
- 5) Lodewijk XVI-stijl.
- 6) Chinoiseries.
- 7) Empire-stijl.
- 8) Biedermeier-stijl.
- 9) Venetiaansche slotplaten.

* * * * *

Meubelbeslag

Naar aanleiding der tentoonstelling in het Princessehof

De tentoonstelling meubelbeslag in het Princessehof te Leeuwarden, die nog slechts enkele weken open blijft, heeft van verschillende zijden de aandacht getrokken, zóó zelfs, dat er in de Haagsche Post in de bekende rubriek „Haagsche Pepertjes” een aardige woordspeling op werd gemaakt. Onder verwijzing naar deze tentoonstelling te Leeuwarden, waarover de Maasbode had geschreven als van een verdwenen kunsthandwerk, een voorbijgegangene mode, meubelbeslag uit oude tijden, schreef de Haagsche Post, dat de Maasbode zeker mis was, want dat „meubelbeslag” juist iets was van den nieuwen tijd, de deurwaarders zouden dit zeker kunnen bevestigen.

Ook uit vakkringen in Holland was er de aandacht op gevallen en werd o.m. de toestemming gevraagd het geïllustreerde artikel, dat daarover in de drie Leeuwarder Couranten van 10 Juli j.l. heeft gestaan, te mogen overnemen in het Augustusnummer van het blad „Goud en zilver”, het maandblad van den Bond van Edel Metaal Vereenigingen in Nederland.

Er was hiervoor te meer reden, omdat in de 17e en 18e eeuw ook de zilversmeden, die uit den aard van hun bedrijf zeer goede gieters waren, zich wel onledig hielden met het geelkoper-gieten en vaak in opdracht van meubelmakers koperen meubel- en klokbeslag vervaardigden, dat tevens door hen werd verguld.

De heer W. van Rossum Du Chattel, de secretaris van gemelden bond, wist mij zelfs de namen van een paar Hollandsche zilversmeden — een zekeren Bouscholte in den Haag en van Leeuwen in Leiden — te noemen, van wie het bekend is, dat zij meubelbeslag hebben vervaardigd.

Uit dezelfde bron vernam ik, dat onder de Hollandsche emigranten, die naar Kaapstad trokken, ook Amsterdamsche zilversmeden waren, die in plaats van koper-, zilverbeslag vervaardigden. Een zekere Daniël Smid genoot hiervoor omstreeks 1715 in Kaapstad een bijzondere reputatie. De heer Fred. Rose uit Johannesburg heeft hierover gepubliceerd, daarmee weder een van de vele bewijzen leverende hoe de invloed van Holland in de 17de en 18e eeuw zich over den geheelen aardbol uitstrekke, niet in het minst ook op het gebied der kunstnijverheid.

Dat ook in het vaderland door zilversmeden de luxe werd toegepast van het aanbrengen van zilver meubelbeslag, vooral op z.g. kunst- en muntkastjes en op allerlei klein-meubeltjes in of belegd met fijne, meest Oost- en West-Indische houtsoorten, kan ook blijken uit enkele zilveren slotplaten aan de tentoonstelling toegevoegd.

Het eene is door drijfwerk, het andere door graveerwerk versierd. Vooral dit laatste is voor onze provincie van buitengewoon belang. Het is namelijk versierd met de gevierendeelde wapens van de families van Harinxma thoe Slooten en van Burmania en heeft dus zeker eens gediend voor een fraai meubeltje, waarschijnlijk een huwelijksgeschenk van leden dezer oude Friesche adellijke families.

De stijl van dit kunstwerkje wijst op herkomst uit het midden van de 17e eeuw.

Naar alle waarschijnlijkheid hebben wij hier te doen met de zilveren slotplaat van een huwelijks-

kistje van Pieter Ernstzoon van Harinxma thoe Slooten, die op 30 Maart 1610 te Leeuwarden gedoopt werd, in 1641 bij opvolging van zijn broeder Raadsheer in het Hof van Friesland werd en in 1648 trouwde met Susanna Idzerds-dochter van Burmania.

Het slotplaatje zou dan dateeren van 1648.

De oudste zoon van deze echtelieden Ernst Mockema van Harinxma thoe Slooten was in 1669 Grietman van Baarderadeel en heeft zeker gewoond op Dekema-State te Weidum, in welke plaats hij in 1680 dan ook trouwde.

Het historisch dus voor Friesland zeer merkwaardige slotplaatje gaf ik indertijd aan het Friesch Museum in bruikleen en is daar ingeschreven onder inventarisnummer 6776.

Ik verkreeg dit buitengewoon interessante stukje eens van wijlen den heer P. Gerbenzon, antiquair alhier en herinner mij nog heel goed de vriendelijke opgetogenheid, waarmee hij mij dit stukje liet zien. Mijn oude vriend wist wel bij voorbaat, dat ik zijn vreugde aan dit mooie stukje oude kunsthandwerk zou deelen en dat hij mij en mijn collectie op dit gebied een zeer gewaardeerden dienst deed door het mij af te staan. Zie de bij dit artikel geplaatste afbeelding van deze mooie slotplaat.

Niet minder merkwaardig is de jongste aanwinst, die dezer dagen nog voor de collectie meubelbeslag in het Prinsessehof werd verkregen. De zonen van den heer Gerbenzon, die de antiquairszaak van hun vader thans drijven, belden mij namelijk direct na het verschijnen van mijn vorig artikel over deze tentoonstelling in de Leeuwarden bladen op, dat zij dezer dagen in bezit gekomen waren van een paar buitengewone stukken oud-meubelbeslag, welke naar hunne meening een verrijking zouden vormen van de Prinsessehof-verzameling.

Het waren twee draaibare handvatsels, afkomstig van een gebogen la-tafel. De koper van dit Lodewijk XV-meubel had de interessante stukken beslag, niet passende voor zijn overig meubilair gevonden en had deze stukken van het meubel laten verwijderen en door andere doen vervangen. Deze kolossale, zware, ruim 22 centimeter breede, pompeus versierde stukken oud kunsthandwerk in rococostijl voldoen geheel aan wat ik daarover in mijn vorig artikel reeds schreef. Ze missen het luchtige en grillige der echte Fransche stukken; de asymmetrie, zoo typeerend voor den naar Lodewijk de XVe genoemden stijl, is wat het hoofd-ornament betreft, wel gevolgd, doch werd toch weer in een symmetrisch opgebouwd geheel omgewerkt. Zonder twijfel kunnen deze stukken dan ook aan een Hollandschen sierkunstenaar worden toegeschreven. Ze zijn zoo zwaar in het vuur verguld, dat op sommige plaatsen, o.a. op de vlakke onderkanten van de losse hengersels, de stukken haast nog meer op massief goud dan op verguld koper gelijken.

Het vermoeden, dat deze stukken afkomstig zouden kunnen zijn van een Hollandschen zilversmid uit het midden van de 18e eeuw, is dan ook zeker nog zoo verwerpelijk niet, speciaal in verband met wat de heer van Rossum Du Chattel als boven gemeld mij daarover schreef. Ook van deze fraaie stukken geef ik een afbeelding hierbij.

Ook enkele bij een meubelmaker-sculpteur te Maastricht voor enkele weken op den kop getikte meubel- en deur-beslagen kon ik aan de collectie toevoegen.

Geheel passend in het algemeen verband der stijlmoden, die in de 18e eeuw in geheel West-Europa en ook daarbuiten in eere waren, laten deze stukken toch ook weer zien, dat elke provincie, elke streek, daaraan een eigen lokaal cachet wist toe te voegen.

Kon ik op de tentoonstelling reeds afzonderlijke groepen van meubelbeslag vormen afkomstig uit Venetië, uit Frankrijk, Engeland en Duitschland, elk met een eigen cachet, thans ligt er nu ook nog een groep bij uit Maastricht.

Deze stukken, waarbij zeker aan 17e en 18e eeuwse kunstinvloeden, uit het nabijgelegen kunstzinnige Bisdom Luik moet worden gedacht, hebben hun eigen cachet, in bepaalde onderdeelen afwijkend van dergelijke siervoorwerpen uit andere provincies van ons land.

De oudste en meest kunstzinnige groep, die aan de tentoonstelling kon worden toegevoegd, bestaat uit een bijeenbehoorend stel kunstsmeed-werkstukken, die een Gothische kist uit het laatst van de 15e eeuw of wel omstreeks 1500 moeten hebben versierd.

Met fijn opengewerkt ornament is dit soort ijzerbeslag somtijds aangewend op een ondergrond van rood of groen perkament, dat door de opengewerkte gedeelten in het ijzer heenschijnt. Deze stukken werden aangetroffen bij een Amsterdamschen antiquair, doch zijn zeker van Fransche herkomst.

Eenige dagen geleden zag ik in het oudheidkundig museum te Straatsburg een eenvoudige eikenhouten kist met een geheel soortgelijk beslag versierd. De ronde platen, ook aanwezig bij de groep voorwerpen op de Princessehof-tentoonstelling, deden daar dienst als afdekkingsplaten onder losse neerhangende hengsels. Ook deze voor Gothische kisten zeer typische stukken sierbeslag zijn zeker een afbeelding bij dit artikel waard.

Voor wie belang stelt in oud kunsthandwerk en in de stijl-ontwikkeling door meerdere eeuwen heen, die daaruit blijkt, is een bezoek aan deze tentoonstelling zeker wel de moeite waard. Nog betrekkelijk korten tijd bestaat daarvoor de gelegenheid; al de thans uitgestalde voorwerpen moeten dan weer worden opgeborgen om plaats te maken voor de in deze zaal van het Princessehof in den herfst en in den winter te houden tentoonstellingen van de Mij. tot Bevordering der Schilder- en Teekenkunst.

NANNE OTTEMA.

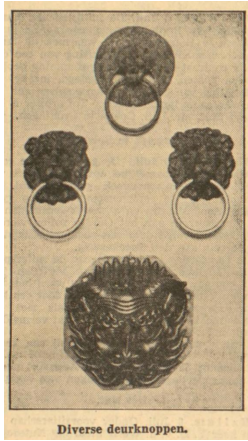
Illustraties:

10) Zilveren 17e eeuwse slotplaten. a. gegraveerd met de wapens van de families van Harinxma thoe Slooten en van Burmania; b. gedreven.

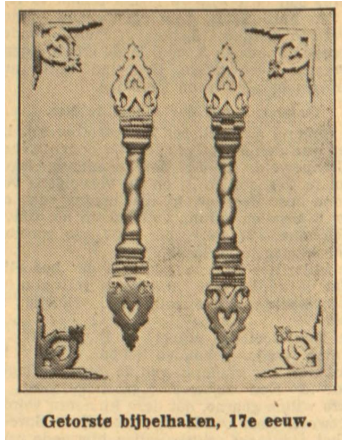
11) Hollandsche rococo hengsels, verguld koper, midden 18e eeuw.

12) Opengewerkt gesmeed ijzer beslag van een Gothische kist uit omstreeks 1500.

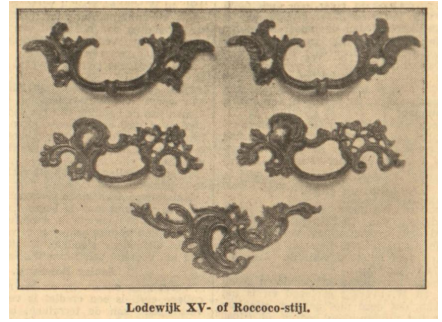
Leeuwarder Courant
21-08-1937

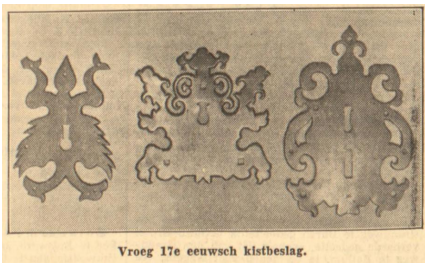
Diverse deurknoppen.

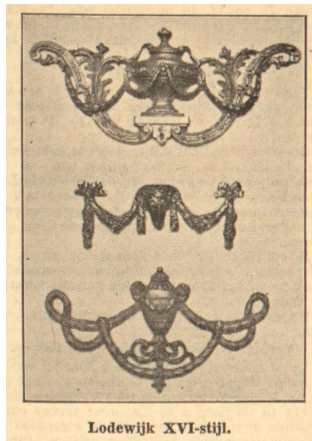
Getorste bijbelhaken, 17e eeuw.

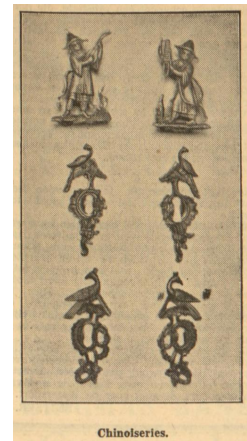
Lodewijk XV- of Rococo-stijl.

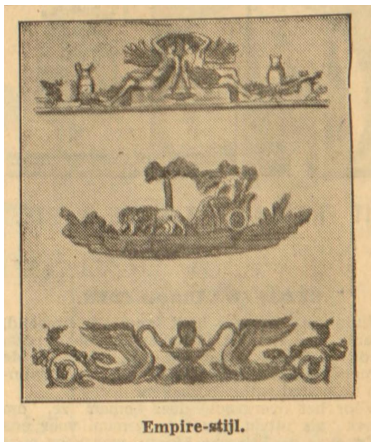
Vroeg 17e eeuwsch kistbeslag.

Lodewijk XVI-stijl.

Chinoiserie.

Empire-stijl.

Biedermeier-stijl.

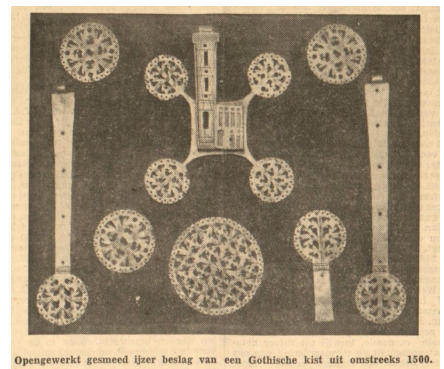
Venetiaansche slotplaten.

Zilveren 17e eeuwse slotplaten.
a. gegraveerd met de wapen van de families van Harinxma thoe Slooten en van Burmanix; b. gedreven.

Hollandsche rococo hengsels, verguld koper, midden 18e eeuw.

Opengewerkt gesmeed ijzer beslag van een Gothische kist uit omstreeks 1500.